ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΕΠΑ.Λ.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Α1.
α. Σωστό
β. Λάθος
γ. Λάθος
δ. Σωστό
ε. Λάθος

Α2.
1-ε
2-γ
3-α
4-β

Α3.
Σωστό: α. το έδαφος και το κεφάλαιο εκφραζόμενο σε χρήμα

ΘΕΜΑ Β

Β1.
α) Παραδείγματα γεωργικών επιχειρήσεων:

Πρωτογενής τομέας: γεωργικές εκμεταλλεύσεις, κτηνοτροφικές μονάδες.
Δευτερογενής τομέας: τυροκομεία, ελαιοτριβεία ή βιομηχανίες τροφίμων.
Τριτογενής τομέας: επιχειρήσεις εμπορίας αγροτικών προϊόντων, μεταφορικές εταιρείες αγροτικών προϊόντων.

β)
Γεωργικές επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα παράγουν προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες από άλλες γεωργικές επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα (π.χ. χόρτο μηδικής για ζωοτροφή).
Γεωργικές επιχειρήσεις του δευτερογενούς τομέα παράγουν προϊόντα που επεξεργάζονται σε επόμενο στάδιο άλλες επιχειρήσεις του δευτερογενούς τομέα (π.χ. εκκοκκιστήρια, κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις, βιομηχανίες ενδυμάτων).
Γεωργικές επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα διακινούν γεωργικά προϊόντα σε άλλες επιχειρήσεις του ίδιου τομέα (χονδρεμπόριο προς λιανεμπόριο).
γ) Κάθετης ολοκλήρωσης είναι όταν η ίδια η επιχείρηση αναλαμβάνει τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων (π.χ. εκτροφή πτηνών - σφαγή, τυποποίηση και συσκευασία τους - διανομή συσκευασμένων προϊόντων σε σημεία πώλησης) ή δύο από τα στάδια αυτά.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΕΠΑ.Λ.

Β2.

α) Ρευστότητα είναι η δυνατότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρό θεσμες υποχρεώσεις της, όπως την πληρωμή μισθών και ημερομισθίων, την εξόφλη ση δόσης δανείου, την πληρωμή φόρων, την εξόφληση προμηθευτών κτλ. Για την ικανοποίηση των υποχρεώσεων αυτών η επιχείρηση πρέπει να έχει στην διάθεσή της ανάλογα μετρητά (ρευστά διαθέσιμα).

β) Βιώσιμη γενικά είναι μια επιχείρηση όταν παρουσιάζει κερδοφορία και ρευστό τητα.

Β3. α) Η έννοια της χρησιμότητας είναι σημαντική, αφού υποτίθεται ότι μόνο αγαθά και υπηρεσίες που έχουν την ιδιότητα να προσφέρουν ικανοποίηση, έχουν και ζήτηση στην αγορά. (2 μον.)

β) Ο «νόμος της φθίνουσας χρησιμότητας» λέει ότι, όσο αυξάνεται η κατανάλωση ενός συγκεκριμένου προϊόντος, κάθε επόμενη μονάδα του προϊόντος αυτού προσφέρει μικρότερη χρησιμότητα (ικανοποίηση) από την προηγούμενη μονάδα. Με άλλα λόγια, όσο αυξάνεται η κατανάλωση, η «οριακή χρησιμότητα» μειώνεται. (4 μον.)

ΘΕΜΑ Γ

Γ1

α) Η διαφορά τους είναι ότι οι **καταβαλλόμενες δαπάνες** καταβάλλονται σε τρίτους, ενώ οι **μη καταβαλλόμενες δαπάνες** δεν καταβάλλονται σε τρίτους, αλλά εξοικονομούνται και παραμένουν στην επιχείρηση ως εισόδημα των ίδιων των επιχειρηματιών. **(2 μον.)**

β) Παραδείγματα:

Καταβαλλόμενες δαπάνες

1. Καταβαλλόμενο ενοίκιο εδάφους.
2. Καταβαλλόμενη αμοιβή εργασίας μόνιμου ή μη μόνιμου ξένου προσωπικού.
3. Αξία αγοραζόμενων και αναλώσιμων υλικών (λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, καυσίμων, ζωοτροφών κτλ.). **(3 μον.)**

Μη καταβαλλόμενες δαπάνες

1. Ενοίκιο ιδιόκτητου εδάφους.
2. Αμοιβή εργασίας του παραγωγού και των μελών της οικογένειάς του.
3. Αξία μη αγοραζόμενων αναλώσιμων υλικών (ιδιοπαραγόμενων στη γεωργική επιχείρηση), όπως σπόρων και ζωοτροφών. **(3 μον.)**

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΕΠΑ.Λ.

Γ2

α) Οι συνήθως χρησιμοποιούμενες μέθοδοι γεωργικής λογιστικής είναι:
i) η απλογραφική,
ii) η διπλογραφική και
iii) η βελτιωμένη απλογραφική μέθοδος. (3 μον.)

β) Η διπλογραφική μέθοδος είναι ολοκληρωμένη λογιστικά μεθοδολογία και κατάλληλη για κάθε είδους γεωργικές επιχειρήσεις. (1 μον.)

Βασικό πλεονέκτημά της είναι ότι οι λογαριασμοί υποδιαιρούνται απεριόριστα, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα οικονομικής ανάλυσης σε εξαιρετικό βαθμό, τόσο σε επίπεδο εσόδων, όσο και σε επίπεδο εξόδων της επιχείρησης. Οι δυνατότητες αυτές όχι μόνο δίνουν εργαλεία για την αποτίμηση των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης, αλλά υποβοηθούν σημαντικά και τη μελλοντική αναδιοργάνωσή τους. (4 μον.)

Γ3

α) Στα οικονομικά διακρίνονται τρεις χρονικοί ορίζοντες:

- Η περίοδος της στιγμής.
- Η βραχυχρόνια περίοδος.
- Η μακροχρόνια περίοδος. **(3 μον.)**

β) Στην **περίοδο της στιγμής** η προσφορά είναι πλήρως ανελαστική, γιατί η περίοδος αυτή είναι τόσο σύντομη, ώστε δεν είναι δυνατό να επεκταθεί η προσφορά. **(2 μον.)**

Στη **βραχυχρόνια περίοδο** η προσφορά είναι σχετικά ανελαστική, γιατί είναι δυνατό να επεκταθεί η προσφορά μόνο με χρησιμοποίηση μεγαλυτέρων ποσοτήτων από ορισμένους συντελεστές παραγωγής που μπορούν να μεταβληθούν. Πάντως, λόγω της ύπαρξης και σταθερών συντελεστών παραγωγής, περιορίζεται αρκετά η δυνατότητα επέκτασης της προσφοράς στη βραχυχρόνια περίοδο. **(4 μον.)**

ΘΕΜΑ Δ

Δ1

α) Με βάση τον αριθμό των επιχειρήσεων, η μορφή αγοράς των αρτοσκευασμάτων χαρακτηρίζεται ως **μονοπωλιο** . Εφόσον οι επιχειρήσεις διαμορφώνουν από κοινού τις τιμές, πρόκειται για **καρτέλ**.

β ***Σημειώνεται ότι στις χώρες-μέλη της Ε.Ε., αλλά και σε άλλες αναπτυγμένες χώρες, λειτουργούν Επιτροπές Ανταγωνισμού, οι οποίες προσπαθούν να εξουδετερώσουν τέτοιες επιχειρηματικές δραστηριότητες χειραγώγησης των αγορών με σειρά μέτρων που αποτρέπουν την υπέρμετρη εμπορική συγκέντρωση, δηλαδή τον έλεγχο της αγοράς από λίγες επιχειρήσεις. .***

γ) Αν αυξηθεί η τιμή του κρέατος, η ζητούμενη ποσότητα για πίτες σουβλακίου αναμένεται να μειωθεί. (1 μον.)

Αυτό συμβαίνει γιατί το κρέας και οι πίτες για σουβλάκια είναι συμπληρωματικά αγαθά. Όταν αυξάνεται η τιμή του ενός συμπληρωματικού αγαθού, μειώνεται η ζήτησή του και συνεπώς μειώνεται και η ζητούμενη ποσότητα του άλλου αγαθού. (4 μον.)

δ) Το οικονομικό μέγεθος των επιχειρήσεων του δευτερογενούς ή τριτογενούς τομέα με το ύψος της ετήσιας αξίας πωλήσεων (τζίρος)

Δ2

α) Η συγκεκριμένη εκμετάλλευση αντιμετωπίζει το εγγειοδιαρθρωτικό πρόβλημα του **πολυτεμαχισμού**. **(1 μον.)**

εξαιτίας των παραπάνω γίνεται δύσκολη η ευρεία εκμηχάνιση της γεωργίας και η εφαρμογή νέων τεχνολογιών, με αποτέλεσμα τη μικρής κλίμακας παραγωγή και τα μικρά, κατά μέσο όρο, εισοδήματα . **(2 μον.)**

β) Το κράτος μπορεί να παρέμβει για να σταθεροποιήσει το εισόδημα του παραγωγού με επιδοτήσεις και άλλες ενισχύσεις, που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παράγουν γεωργικά προϊόντα, ή με μέτρα πολιτικής για τον επηρεασμό των τιμών που διαμορφώνονται στην αγορά. Οι επιδοτήσεις αυτές αποτελούν σημαντικό τμήμα των εισπράξεων από τις πωλήσεις των γεωργικών προϊόντων και προστατεύουν σε μεγάλο βαθμό τους παραγωγούς από τις αβεβαιότητες που αναφέρθηκαν πιο πάνω. **(6 μον.)**

γ) Η μέθοδος του κόστους κατασκευής ή αντικατάστασης. Σ' αυτήν τη μέθοδο, η εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων βασίζεται στο κόστος τους, δηλαδή στον υπολογισμό των δαπανών που γίνονται για τη δημιουργία κάθε περιουσιακού στοιχείου.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει οικονομική σταθερότητα εφαρμόζεται η μέθοδος του κόστους ανακατασκευής, δηλαδή του υπολογισμού όλων των δαπανών με βάση τις οικονομικές συνθήκες της εποχής εκτίμησης. Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιείται, κυρίως, για την εκτίμηση της αξίας έργων υποδομής, που συνήθως δεν επιδρούν άμεσα στην παραγωγή, όπως είναι οι έγγειες βελτιώσεις και κατασκευές, καθώς και οι πολυετείς φυτείες.